Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2017. június 8.
(OR. en)

10165/17

CFSP/PESC 506
CSDP/PSDC 310
COPS 184
POLMIL 64
EUMC 73
COMPET 487
ECOFIN 523
IND 159
MI 488
RECH 229

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Jordi AYET PUIGARNAU igazgató
Az átvétel dátuma:	2017. június 8.
Címzett:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2017) 315 final
Tárgy:	VITAANYAG AZ EURÓPAI VÉDELEM JÖVŐJÉRŐL

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2017) 315 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2017) 315 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2017.6.7.
COM(2017) 315 final

VITAANYAG

AZ EURÓPAI VÉDELEM JÖVŐJÉRŐL

Vitaanyag az európai védelem jövőjéről (2025)

Előszó

2017. március 1-jén az Európai Bizottság fehér könyvet terjesztett elő Európa jövőjéről, majd ezt követően a 27 tagállamot tömörítő Európai Unió jövőjének kulcsfontosságú témáival foglalkozó vitaanyag-sorozatot tett közzé.

Az európai védelem jövőjéről szóló vitaanyag a negyedik a sorban. Ismerteti a társadalmunk jövőjét alakító fő tendenciákat és kihívásokat, és ezek alapján három különböző forgatókönyv keretében mutatja be a biztonsági és védelmi unió felé való elmozdulás lehetőségeit. Az egyes forgatókönyvek ugyan nem feltétlenül zárják ki egymást, mindazonáltal az EU részéről eltérő ambíciószintet feltételeznek a biztonság és a védelem területén megvalósuló közös fellépés tekintetében.

Az Európai Uniónak köszönhetően példa nélkül álló békeidőszak köszöntött be kontinensünkön. Ugyanakkor az európai szomszédságban és világszinten is megfigyelhető, egyre növekvő instabilitás, valamint a gazdasági, környezeti és technológiai mozgatórugók hatására kialakuló új biztonsági kockázatok jelentős kihívások elé állítják társadalmunkat. A polgárokat mindinkább aggasztja a biztonság kérdése, és az Uniótól számítanak védelemre. Ha meg akarunk felelni elvárásaiknak, a biztonságnak és a védelemnek meghatározó szerepet kell játszania az európai projekt jövőjében. Ezt a Római Nyilatkozat is elismerte, és felvázolta a közös biztonság és védelem megerősítése iránt elkötelezett, biztonságos Unió jövőképét.

A biztonsági és védelmi unió kiépítéséhez vezető első ambiciózus lépéseket már megtettük. Ez a vitaanyag kiegészíti az Európai Tanács által 2016 decemberében jóváhagyott védelmi csomaggal kapcsolatos munkát, amely az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiája, az európai védelmi cselekvési terv, valamint a NATO-val folytatott együttműködésünk végrehajtására irányul. E három építőelemet jelenleg nagyon is kézzelfogható intézkedések formájában ültetjük át a gyakorlatba: megreformáljuk közös biztonság- és védelempolitikai struktúráinkat, továbbfejlesztjük polgári és katonai képességeinket és eszközeinket, elmélyítjük az európai védelmi együttműködést, továbbá szorosabbra fűzzük partnerségi kapcsolatainkat a partnerországokkal és a partnerszervezetekkel, köztük az ENSZ-szel és a NATO-val. Mindemellett még több erőfeszítésre van szükség, ha az Unió fokozni kívánja szerepvállalását az európai biztonság terén.

Az elért eredményekre építve itt az ideje megfogalmazni az Unió biztonság és védelem terén betöltött jövőbeli szerepével kapcsolatos konkrét törekvéseket. Az Európai Bizottság a jelen vitaanyaggal járul hozzá ehhez az eszmecseréhez, amely 27 tagállamban fog folytatódni.

Európa és polgáraink számára igen nagy a tét. A mi feladatunk az, hogy a jelen és a jövő nemzedékeinek szolgálatában valóra váltsuk a béke ígéretét.

„Ezekben a változó időkben, és tudatában polgáraink aggályainak, elkötelezzük magunkat a római program mellett, és az alábbiakon fogunk munkálkodni:
[…] olyan Unió, amely kész nagyobb felelősséget vállalni és támogatást nyújtani egy versenyképesebb és integráltabb védelmi ipar megteremtése érdekében; olyan Unió, amely elkötelezett a tagállamok közös biztonságának és védelmének megerősítése iránt, többek között az Észak-atlanti Szerződés Szervezetével együttműködve, biztosítva a két szervezet tevékenységeinek kiegészítő jellegét, valamint figyelembe véve a tagállami körülményeket és jogi vállalásokat […].”

Római Nyilatkozat, 2017. március 25.

„Meggyőződésem továbbá, hogy Európát erősebbé kell tennünk, ha biztonsági és védelmi ügyekről van szó. Igen, Európa elsősorban »puha hatalomnak« számít. Ám még a legerősebb puha hatalom sem létezhet hosszú távon legalább némi integrált védelmi kapacitás nélkül.”

Jean-Claude Juncker

az Európai Bizottság elnöke

Politikai iránymutatás az Európai Bizottság számára, 2014. július 15.

1. Bevezetés

Az összesen 80 millió emberéletet követelő két világháború romjaiból felépülő Uniónknak az az elképezés adott lendületet, hogy tartós békét teremtsen az európai kontinensen. Több mint hatvan év elteltével az európaiak túlnyomó többsége a három generáción és hét évtizeden átívelő – Európa viharos történelmében az eddigi leghosszabb – békeidőszak részesévé vált (lásd az 1. ábrát).

A világ ez idő alatt talán gyökeresen megváltozott, ám a béke iránti elkötelezettségünk rendíthetetlen maradt. Ma egyedülálló lehetőségekkel élhetünk mindennapi életünkben, ugyanakkor új fenyegetésekkel és kihívásokkal is szembe kell néznünk. A hazai békét és biztonságot többé nem kezelhetjük adott tényként egy olyan világban, ahol a globális és regionális hatalmak újra fegyverkeznek, a terroristák merényleteket követnek el az európai városok szívében és világszerte, a számítógépes támadások pedig egyre ijesztőbb méreteket öltenek.

Ebben a helyzetben az Európai Uniónak és tagállamainak kötelessége és felelőssége a polgárok védelmének biztosítása és az európai érdekek és értékek terjesztése. A biztonság az egyik legfontosabb aggállyá vált az európaiak szemében. A polgárok az Uniótól számítanak védelemre. Igénylik és megérdemlik, hogy biztonságban érezzék magukat Európában, és gondoskodni kell róla, hogy valóban biztonságban legyenek.

Társadalmaink és szabadságjogaink védelme közös felelősségünk. Ha a jövő nemzedéke számára valóra akarjuk váltani a béke ígéretét – amint az számunkra is megtették – a biztonságnak és a védelemnek hangsúlyosabb szerepet kell kapnia az európai projektben. Uniónk a legmegfelelőbb helyzetben van ahhoz, hogy egyedülálló módon hozzájáruljon Európa jövőbeli biztonságához és védelméhez.

A jelenlegi fenyegetések jelentős része túlmutat a nemzeti határokon. Míg az elsődleges szerep, valamint a biztonsági és fegyveres erők szükség esetén történő bevetésének felelőssége továbbra is a tagállamoké, az új típusú fenyegetések közös munkával előzhetők meg és kezelhetők a leghatékonyabban.

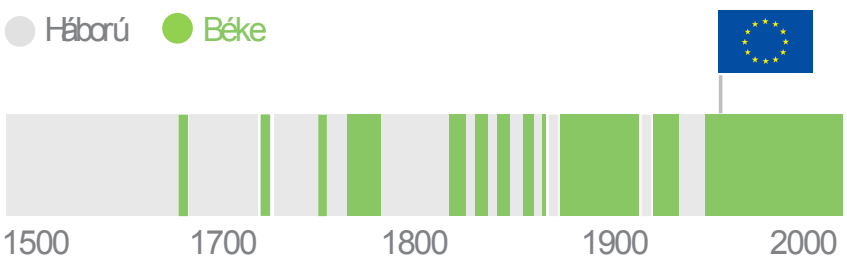
Az EU kezdeményezheti, előmozdíthatja és megerősítheti az együttműködést, amelynek eredményeként hatékonyabbá válhat a közös fellépés. Az Unió megfelelő keretet és ösztönzőket biztosíthat a tagállamoknak a kiterjedtebb és jobb védelmi képességek megteremtéséhez és fenntartásához. Mindez szisztematikusabb együttműködéssel, valamint az Európa biztonságának megőrzéséhez szükséges technológiák és képességek közös kifejlesztésével érhető el.

Az uniós megközelítés fő erősségeinek egyike a kemény és a puha hatalom ötvözése. Az EU a biztonság- és védelempolitikai eszközöket a konfliktusmegelőzést célzó diplomáciával, szankciókkal, fejlesztési együttműködéssel és kereskedelemmel együtt alkalmazza. Az Unió határain belül és azokon túl is kiáll a békéért, az inkluzív növekedésért, az emberi jogokért, a jogállamiságért és a környezetvédelemért. Bár bizonytalan világunkban a puha hatalom önmagában véve nem feltétlenül elegendő, a fenntartható biztonság központi eleme mégis ez az integrált megközelítés.

Uniónk egyúttal egyedülálló platformot kínál a partnereinkkel – például az Észak-atlanti Szerződés Szervezetével és az Egyesült Nemzetekkel – folytatott biztonság- és védelempolitikai koordinációhoz. Az EU és a NATO jelenleg minden eddigit meghaladó lendülettel közeledik egymáshoz.

Az Unió helyzetéről szóló 2016. évi beszédében Juncker elnök kijelentette, hogy „olyan Európa kell, amely védelmet nyújt és garantálja a biztonságot belföldön és külföldön egyaránt”. Ez a vitaanyag a biztonságunk és védelmünk jövője szempontjából meghatározó kérdéseket tárgyalja. Túlmutat a jelenlegi vitákon és döntéseken, és azok elemzése helyett az alapvető strukturális tendenciákat vizsgálja, különböző forgatókönyveket vázol fel az európai biztonság és védelem lehetséges jövőjére vonatkozóan 2025-ig, valamint feltérképezi az előrelépés lehetséges irányait.

1. ábra: Háború és béke az európai történelemben

Forrás: Európai Politikai Stratégiai Központ

2. Fő tendenciák

Számos stratégiai, politikai, gazdasági és technológiai tendencia utal arra, hogy eljött az ideje egy alapvető biztonság- és védelempolitikai változásnak Európában.

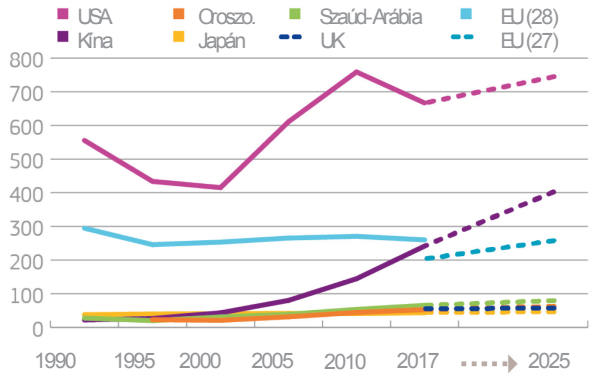
Stratégiai mozgatórugók

Európában a több évtizede tartó béke után új realitások alakultak ki határainkon innen és túl. Az EU-tól keletre az országok katonai, gazdasági, politikai és energiabiztonsági fenyegetésekkel és sebezhetőségekkel kénytelenek szembenézni. A Földközi-tenger medencéjében és Szubszaharai-Afrika egyes részein a kormányzás nélkül maradt területek és a konfliktusok terjedése nyomán keletkezett légüres tér a terroristák és a bűnözők melegágyává vált. A regionális összetűzések elharapóznak, a civil áldozatok és a menekültek száma világszerte drámaian növekszik, és 60 milliónál is többen kényszerültek lakóhelyük elhagyására. A nagyobb mértékű összefonódás miatt elmosódik a határvonal a belső és a külső biztonság között. Emellett az éghajlatváltozás és az erőforrások szűkössége a népességnövekedéssel és az államok instabilitásával párosulva szintén a konfliktusok és az instabilitás forrásává válhat világszerte.

Ugyanakkor a transzatlanti kapcsolatok átalakulnak. Az európai biztonság javításának felelőssége mindenekelőtt európai kezekben van. Az erőforrások elvileg rendelkezésre állnak: az európai országok együttvéve világszinten a második legnagyobb összeget fordítják katonai kiadásokra. Az Egyesült Államokkal és más szereplőkkel együtt Európa is felelős a globális békéért és biztonságért. Míg az EU számára a szokásos és előnyben részesített módszer változatlanul a partnereinkkel való együttes fellépés, szükség esetén az önálló cselekvésre is képesnek kell lennünk.

2016-ban a nemzeti kormányok fokozott erőfeszítéseket tettek a sürgető biztonsági fenyegetésekkel szembeni fellépésért és polgáraik aggályainak kezeléséért. Ennek megfelelően a védelmi költségvetéseket is növelték. Mindennek ellenére még mindig hosszú út áll előttünk. Az európai stratégiai önállóság felé való elmozdulás megköveteli, hogy többet, jobban és közösen költsünk védelmünkre (lásd a 2. ábrát). Az Egyesült Államok már jelenleg is kétszer annyit fordít a védelemre, mint az uniós tagállamok összesen, ráadásul 2018-ban csaknem 10 %-kal fogja növelni védelmi költségvetését. Kína az elmúlt évtizedben 150 %-kal bővítette költségvetését, és 2017-ben további 7 %-os növelés várható, Oroszország pedig tavaly GDP-jének 5,4 %-át fordította védelmi beruházásokra.

2. ábra: Az európai védelmi kiadások komparatív szemléltetése

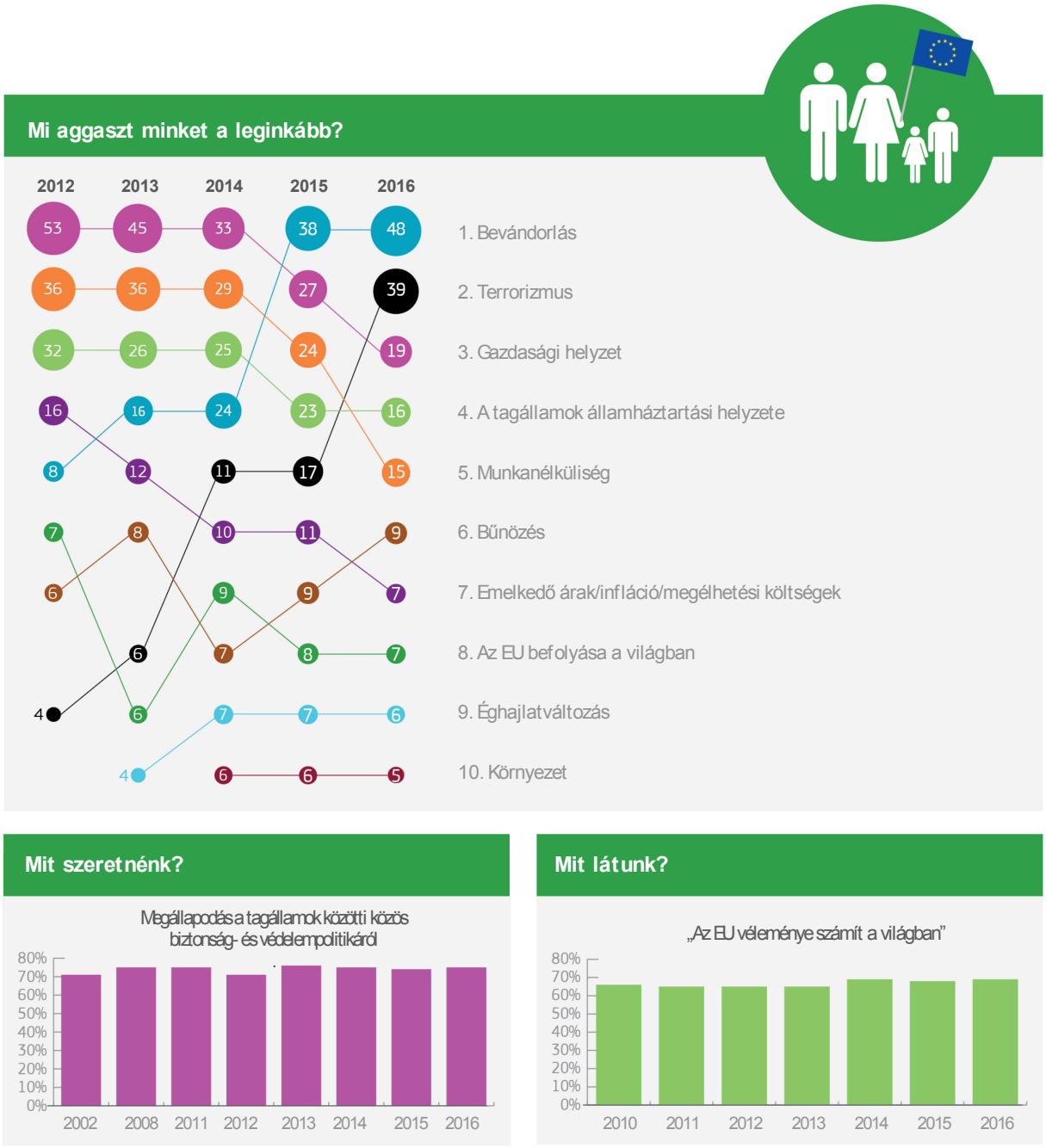
Forrás: Stockholmi Nemzetközi Békekutató Intézet (2016. évi adatok), Janes, Európai Politikai Stratégiai Központ

Politikai mozgatórugók

Az uniós vezetők elkötelezték magukat az európai biztonság és védelem megerősítése mellett. Polgáraink pontosan ezt kérik és várják el tőlük. A közvélemény-kutatásokból egyértelműen látszik, hogy a biztonság mára az európai polgárok túlnyomó többségét leginkább aggasztó kérdéssé vált (lásd a 3. ábrát), még ha a biztonság hiánya mögött meghúzódó okok tagállamonként el is térnek egymástól.

Az európaiak abban is egyetértenek, hogy biztonságukhoz elengedhetetlen az uniós tagállamok együttes fellépése. Mindegyik tagállam lakosságának nagy többsége nagyobb európai szerepvállalást szorgalmaz a biztonság és védelem terén (3. ábra). Az áruk, a szolgáltatások, a tőke és a személyek szabad mozgásának térségében a biztonságot nem lehet sem részekre osztani, sem egyetlen tagállam önálló fellépésével maradéktalanul garantálni. Az európaiak üzenete a napnál is világosabb: a biztonságot és a védelmet szervesen be kell építeni Uniónk tevékenységébe.

3. ábra: A polgárok aggályai és elvárásai

Forrás: Eurobarométer

Gazdasági és technológiai mozgatórugók

Ma a védelmi piacok erősen fragmentáltak, ami korlátozza az interoperabilitást, és legalább 30 milliárd EUR alternatív költséggel jár. A védelmi képességek sajnos messze elmaradnak a ráfordításoktól (lásd a 4. ábrát), és az európai védelemhez biztosított tagállami hozzájárulások is eltérő mértékűek.

Egy összefonódott, vitákkal terhelt és összetett világban a tagállamok egyszerűen túlságosan kicsik ahhoz, hogy egyedül is képesek legyenek eredményeket elérni. A kontinensnyi méretű hatalmak sokkal jobb helyzetben vannak, mint a kis- vagy közepes méretű államok. A

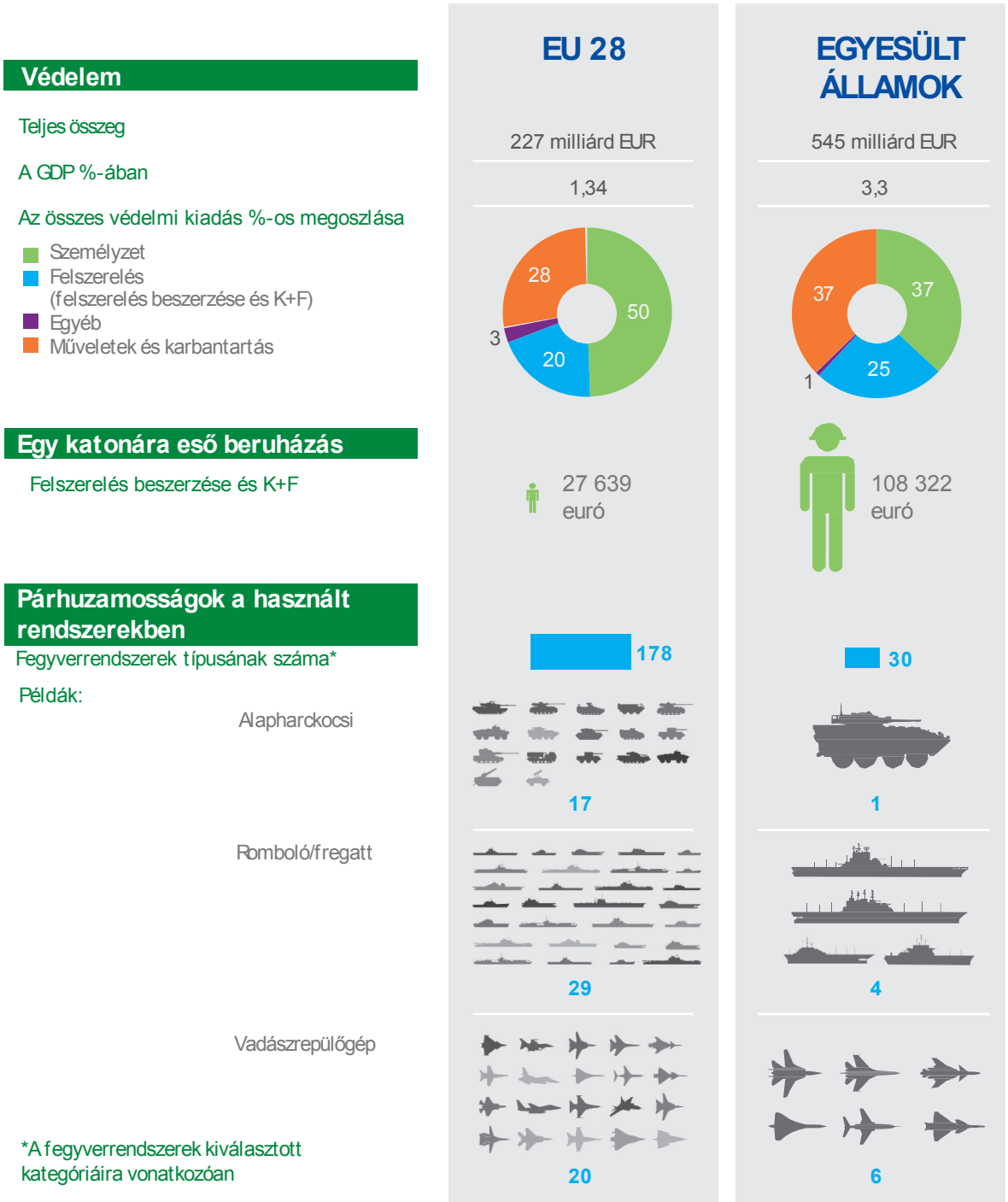
méretgazdaságosság minden eddiginél nagyobb súllyal esik latba a hatékonyság és az eredményesség javítása terén.

A nemzeti költségvetésekre nehezedő, változatlanul nagy nyomásra való tekintettel pedig mindez kétszeres jelentőséggel bír. Számos tagállam politikai gazdaságát a továbbiakban is a költségvetési korlátok és az egymással versengő közpolitikai prioritások közötti feszültségek fogják jellemezni. Ezzel egyidejűleg a globális ipari szereplők közötti verseny kiéleződik, ami elkerülhetetlenné teszi az erőforrások hatékonyabb felhasználását (körforgásos gazdaság). Ahhoz, hogy Európa világszinten versenyképes legyen, legkiválóbb ipari és technológiai képességeinek összevonására és integrációjára van szükség.

A technológiai változás egyúttal a biztonság és a védelem jellegét és arculatát is gyökeresen átalakítja. A nagy adathalmazok, a felhőalapú számítástechnika, a pilóta nélküli járművek és a mesterséges intelligencia forradalmasítják a védelmi ágazatot, és ezzel párhuzamosan növelik a polgári szektor technológiai előnyét a védelem területén. A viszonylag könnyen hozzáférhető technológiák megléte ugyanakkor a nem hagyományos, transznacionális és aszimmetrikus fenyegetések gyors kialakulásának – így például a hibrid, terrorista, számítógépes, vegyi, biológiai és radiológiai támadásoknak – is kedvez. Az internetfelhasználók számának ugrásszerű növekedése nyomán a számítástechnikai bűnözés és az internet terrorista célú felhasználása a 21. századi hadviselés új frontvonalává vált.

A jövőre nézve a hatékony európai biztonság- és védelempolitika alapját továbbra is az EU és a tagállamok nagyszabású kutatási-fejlesztési beruházásainak hatékony összehangolása képezi. Ez segít lépést tartani az új tendenciákkal, és megteremti Európa számára a stratégiai önállóság biztosításához szükséges technológiai és ipari képességeket.

4. ábra: Párhuzamosságok az európai védelmi kiadásokban

Forrás: Stockholmi Nemzetközi Békekutató Intézet (2016. évi adatok), Stratégiai Tanulmányok Nemzetközi Intézete (2017. évi katonai mérleg), Európai Politikai Stratégiai Központ

3. Európa 2025-ben – elmozdulás egy biztonsági és védelmi unió felé

A biztonsági fenyegetések nincsenek messze határainktól és polgárainktól. A politikai vezetők e tendenciák nyomán már hoztak bizonyos válaszintézkedéseket. Megkezdődött egy kezdeményezéscsomag végrehajtása, amelynek célja a kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégia megvalósítása, az EU és a NATO közötti kapcsolatok szorosabbra fűzése, valamint a védelmi kutatásokba való bekapcsolódás és a védelmi képességek együttes kifejlesztésének lehetővé tétele a tagállamok számára.

Az európai biztonsági és védelmi unió alapjainak lefektetése fokozatosan halad előre. Csakis ezt az utat követve érhető el, hogy polgáraink biztonságban érezzék magukat és ténylegesen biztonságban legyenek. Ennek megvalósításához pedig számos területen van szükség előrelépésre.

Globalizált világunkban a tagállamok megerősödésének és önállóbbá válásának első feltétele az Európai Unión belüli fokozott együttműködés – többek között a védelem terén. Ennek során maradéktalanul tiszteletben kell tartani valamennyi ország alkotmányos jogait és felelősségeit. A szisztematikus védelmi együttműködés és a fokozatos integráció hozzájárul a tagállamok nemzeti szuverenitásának megőrzéséhez.

Másodszor, hagyományosan eltérések figyelhetők meg a fenyegetések érzékelése és a stratégiai kultúrák terén. Az idők folyamán a fenyegetések jellege is megváltozott. Ma hibrid és transznacionális fenyegetésekkel, valamint a környező térségekben dúló konfliktusok jelentős hatásával kell szembenéznünk. A biztonsági és védelmi uniónak ösztönöznie kell a stratégiai kultúrák fokozott közelítését, továbbá a fenyegetések és a megfelelő válaszintézkedések egységes értelmezését. Ez együttes döntéshozatalt és fellépést, továbbá nagyobb pénzügyi szolidaritást igényel európai szinten.

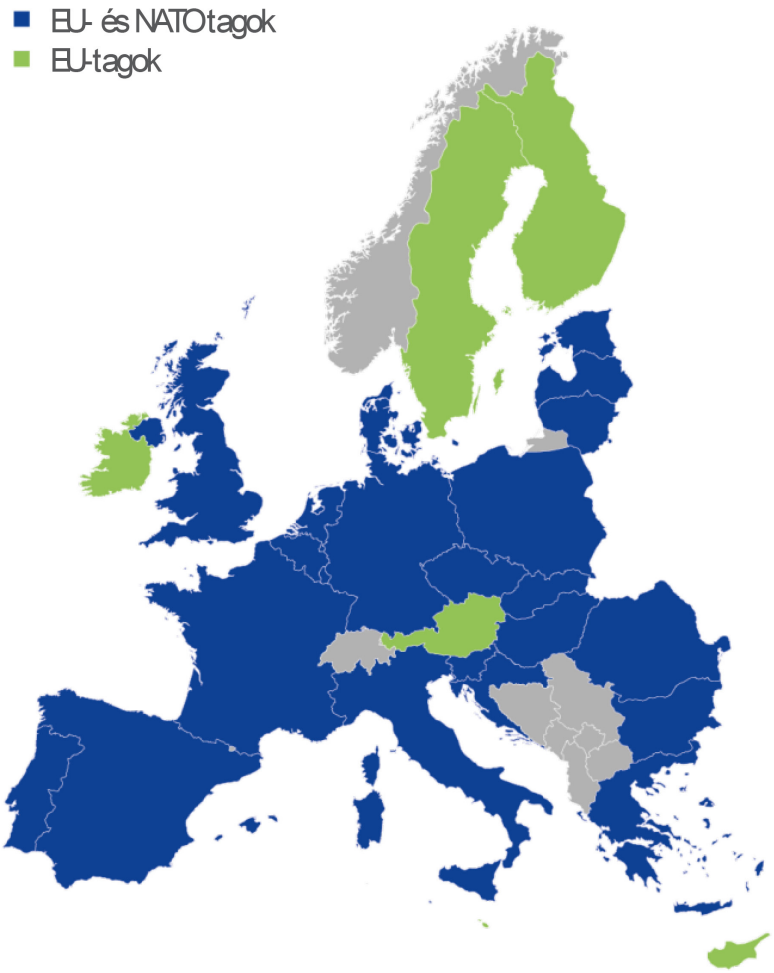
Harmadszor, a transzatlanti kapcsolatok jellege átalakulóban van. Az európaiaknak ma minden eddiginél nagyobb szerepet kell vállalniuk saját biztonságuk érdekében. A jelenlegi gyakorlathoz hasonlóan az EU és a NATO továbbra is koordinálni fogja mind a katonai, mind a nem katonai biztonság terén hozott intézkedéseit. Ezzel párhuzamosan az EU biztosítja majd azt a keretet, amelyben a Brexit utáni 27 tagállam – amelyek közül 21 a NATO szövetségese (lásd az 5. ábrát) – közösen megerősíti védelmét és orvosolja a meglévő hiányosságokat. Következésképpen a 27 tagú EU saját kezébe veheti a biztonságát, és érdemi előrelépést tehet a nemzetközi békéhez és biztonsághoz való hozzájárulás terén.

Negyedszer, növelnünk kell a védelmi kiadások mértékét és hatékonyságát. A tagállamok közötti párhuzamosságok hátrányosan érinthetik védelmi felszereléseik interoperabilitását. Emellett problémákhoz vezethetnek a fegyveres erők felkészültsége és rendelkezésre állása terén, és a védelmi képességek hiányosságát is maguk után vonhatják. Ennek kezelése érdekében a tagállamok védelmi kiadásainak szorosabb összehangolására van szükség. A védelemre szánt pénzügyi eszközök zöme továbbra is nemzeti forrásokból fog származni. Mindazonáltal az új védelmi törekvéseket tükröző uniós költségvetés – amelyhez egy nagyszabású Európai Védelmi Alap társul – lehetővé teheti az európaiak számára, hogy forrásaikat hatékonyabban és gazdaságilag a legelőnyösebb módon költsék el. Az Európai Tanács mérlegelheti, hogy az EU katonai kiadásainak közös finanszírozására vonatkozó jelenlegi korlátozások miként küszöbölhetők ki a közös védelem irányába haladva.

Végül, a szisztematikus védelmi együttműködés és integráció valódi egységes védelmi piacot követel meg. Ez magában foglalja az ipari verseny ösztönzését, az ellátási lánc határokon átnyúló hozzáférhetőségét a kisebb vállalkozások számára, a szakosodást, a beszállítók

méretgazdaságosságát, az optimalizált termelési kapacitást, az alacsonyabb termelési költségeket és az ellátás biztonságát. A egységes védelmi piac egyúttal elősegítené a kulcsfontosságú kutatási tevékenységet és az innovatív vállalkozások indítását is, amelyek kifejlesztik a biztonsági kihívások kezeléséhez nélkülözhetetlen technológiákat Európa számára. Ugyanakkor átállási költségek és jogos aggályok felmerülésével is számolni kell, amelyeket megfelelő intézkedésekkel és a nemzetbiztonsági érdekek védelmének garantálásával kell kezelni.

5. ábra: EU-tagok és NATO-tagok (2017)

Forrás: Európai Politikai Stratégiai Központ

A tagállamoknak az említett területeken való előrelépés iránti politikai szándékától függően három lehetséges forgatókönyv körvonalazódik 2025 távlatában.

Mindhárom azonos irányba mutató lépéseket foglal magában, és figyelembe veszi a fentiekben ismertetett különféle tendenciákat és stratégiai mozgatórugókat. Az egyes forgatókönyvek elemei nem kimerítő jellegűek és nem zárják ki kölcsönösen egymást. Sokkal inkább a biztonsági és védelmi unióra irányuló, eltérő szintű törekvések különböző elemeit hangsúlyozzák a szolidaritást, a műveleteket, a képességeket, az ipart és a pénzügyi források felhasználását illetően. A forgatókönyvek szemléltetik, hogy a tagállamok ambícióitól függően milyen mértékben aknázható ki az EU által biztosított potenciális hozzáadott érték. A forgatókönyvekben említett elemek közül néhány mérlegelése, illetve végrehajtása már

jelenleg is folyamatban van. A három forgatókönyv indikatív jellegű és nem befolyásolja a Bizottság végleges jogi és politikai álláspontját.

a) Biztonsági és védelmi együttműködés

E forgatókönyv szerint az EU 27 tagállama a korábbiakhoz képest gyakrabban működik együtt a biztonság és védelem területén.

Az együttműködés alapvetően önkéntes alapon történik, és az új fenyegetések vagy válságok megjelenése esetén és idején hozott ad hoc döntésektől függ. A világ összetettségének és bizonytalanságának fokozódása ugyan a korábbi évtizedekhez képest nagyobb mértékű együttműködést eredményez, mindazonáltal a tagállamok sem politikai, sem jogi értelemben nem kötelesek azonos irányba haladni a biztonság és a védelem terén. A szolidaritást minden egyes tagállam eseti alapon értelmezi és juttatja kifejezésre.

Az Európai Unió továbbra is indíthat polgári missziókat és viszonylag kis léptékű katonai missziókat, illetve válságkezelési műveleteket. Az EU elsősorban kapacitásépítési missziókban vesz részt a partnerországok biztonsági és védelmi rendszereinek megerősítése és megreformálása érdekében, ezáltal javítva saját rezilienciáját is. A nagyobb léptékű és összetettebb műveletekben az arra leginkább képes tagállamok vállalnak vezető szerepet. Az egyes esetekben az Unió stratégiai mozgástere a tagállamok közötti egyetértés mértékén múlik.

Az EU kiegészíti az egyes tagállamok és fő partnereink erőfeszítéseit. A NATO-val folytatott együttműködés még szorosabbá válik olyan területeken, mint a hibrid fenyegetések, a kiberbiztonság és a tengeri védelem, ahol a hatékony válaszintézkedésekhez a kemény és a puha hatalom ötvözésére van szükség. Ugyanakkor ahol az EU és a NATO egyaránt jelen van, a NATO továbbra is a rendelkezésére álló jelentősebb katonai képességeket veszi igénybe, míg az EU változatos eszköztárát kiaknázva „puhább” eszközöket és intézkedéseket kapcsol célzott katonai misszióihoz és műveleteihez.

A belső és külső szakpolitikai dimenzióra egyaránt kiterjedő, nem hagyományos fenyegetések – például a terrorizmus, a hibrid vagy a számítógépes fenyegetések – kezelése nagyrészt nemzeti szinten marad, de az uniós szintű fokozott támogatásnak köszönhetően hatékonyabbá válik. Az Európai Unió előmozdítja a kiterjedtebb információmegosztást a tagállamok tájékozottságának javítása és rezilienciájának megerősítése érdekében. A nemzetbiztonsági és nemzeti hírszerző szolgálatok szisztematikusabb információcserét folytatnak, hogy hozzájáruljanak a külső fenyegetések jobb és kollektív megismeréséhez. A tagállamok fokozzák a számítógépes fenyegetésekkel és támadásokkal kapcsolatos információmegosztást, ami hatékonyabb nemzeti stratégiák, képességek és válaszintézkedések kialakítását teszi lehetővé. Az Unió továbbá közvetlenül hozzájárul a kritikus infrastruktúrák, az ellátási láncok és a társadalmak rezilienciájának javításához például az energiaügy és az űrpolitika terén is. Az Európai Határ- és Parti Őrség támogatja az EU külső határainak ellenőrzését és védelmét.

A védelmi együttműködés változatlanul politikai cél marad. Több kollektív erőfeszítés lesz, különösen bizonyos kritikus technológiák kifejlesztése, illetve a katonai műveletek logisztikai támogató eszközei területén. A fokozott együttműködésnek a fent említett gazdasági és technológiai mozgatórugók adnak lendületet, elsősorban alulról építkezve. Ezen túlmenően a tagállami védelmi tervezés nagyobb átláthatósága, egy uniós védelmi kutatási program kidolgozása, valamint az új képességek együttes kialakítását célzó Európai Védelmi Alap létrehozása is hozzájárul a szorosabb együttműködéshez. Ezek a kezdeményezések fokozzák

Európa stratégiai önállóságát a kritikus technológiák terén, és gazdaságilag előnyösebbé teszik a védelmi kiadásokat.

Európa védelmi ipara azonban mindennek ellenére fragmentált marad. A védelmi képességek többségének – különösen az összetett platformoknak a – fejlesztése és beszerzése továbbra is nemzeti alapon valósul meg. A tagállamok a védelemre fordított csekély többletforrásokat rendszerint nem egymással együttműködve használják fel. Következésképpen az uniós tagállamok közül csak igen kevés – vagy egy sem – rendelkezik a fegyveres erők teljes spektrumával. Az EU biztonsági és védelmi fellépése továbbra is az önkéntes nemzeti hozzájárulásokra épül, ami elégtelen együttműködést eredményez a kritikus területeken, így például a magas színvonalú képességek terén. Ez pedig korlátok közé szorítja az EU arra vonatkozó képességét, hogy szerepet vállaljon a legnagyobb követelményeket támasztó missziókban.

b) Megosztott biztonság és védelem

Ebben a forgatókönyvben az EU 27 tagállama a megosztott biztonság és védelem irányába halad. A tagállamok lényegesen nagyobb pénzügyi és operatív szolidaritást tanúsítanak a védelem terén, ami a fenyegetések tagállamok általi megítéléséről alkotott tágabb és részletesebb képre, valamint a stratégiai kultúrák közelítésére épül.

Ennek eredményeként az EU nagyobb mértékben képes a katonai erő bevetésére, valamint a külső válságkezelésben és a partnerek biztonsági és védelmi kapacitásainak kiépítésében való teljes körű szerepvállalásra. Emellett fokozott védelmet képes biztosítani Európa számára a belső és külső dimenzión átívelő területeken, amilyen például a terrorizmus elleni küzdelem, a hibrid és számítógépes fenyegetésekkel szembeni fellépés, a határellenőrzés, a tengeri védelem és az energiabiztonság.

Az EU és a NATO közötti együttműködés még szorosabbá válik. Az EU és a NATO szisztematikus együttműködést és koordinációt folytat a rendelkezésükre álló eszközök teljes tárházának mozgósítása érdekében. A külső fellépést illetően az EU és a NATO szorosabbra fűzi a válságkezelést és a kapacitásépítés célzó intézkedések koordinációját, például összehangolt megfigyelési műveletek, terrorista csoportokkal szembeni beavatkozások, vagy tengeri és határvédelmi missziók keretében. A belső és külső biztonság találkozási pontján az EU határozottabban lép fel az Észak-atlanti Szerződés kollektív védelmi záradékában meghatározott küszöbértéknél kisebb horderejű fenyegetések és kihívások kezelése terén.

Ami a válságkezelést illeti, jelentősen javul a katonai erők külső bevetésére vonatkozó uniós képesség, aminek köszönhetően az EU képes nagy intenzitású műveleteket végrehajtani a terrorizmus és a hibrid fenyegetések elleni küzdelem terén. Az EU kiterjedtebb kapacitásépítési missziókat – polgári és katonai missziókat egyaránt – hajt végre, ezáltal elősegítve a környező régiókban elhelyezkedő és a távolabbi országok rezilienciájának növelését. Ehhez hatékonyabb és jobban kiépített válságkezelési struktúrák társulnak. Ugyanakkor a legerősebb fegyveres erőkkel rendelkező tagállamoknak nagyobb mértékben készen kell állniuk arra, hogy jelentős követelményeket támasztó válságkezelési missziókat és közös műveleteket hajtsanak végre az Unió nevében, az Európai Unióról szóló szerződés 44. cikkével összhangban. A fokozott fellépési képességhez a fellépések végrehajtására vonatkozó politikai akarat párosul. A döntéshozatal felgyorsul, és lépést tart a stratégiai helyzet gyors alakulásával. Az EU végső soron erősebb és reagálóképesebb biztonságfenntartóvá válik, amely megfelelő stratégiai autonómiával rendelkezik az önálló vagy a fő partnerekkel közös fellépéshez.

Ebben a forgatókönyvben az EU közvetlenebb módon vesz részt a tagállamok és a polgárok védelmében a valamely országot és/vagy annak kritikus infrastruktúráit érő komoly támadások vagy zavarok esetén. Az EU lehetővé teszi a tagállamok közötti együttműködést a számítógépes támadások szisztematikus bejelentése terén. Ez előmozdítja a reziliencia növelését, valamint a kiberbiztonsági tevékenység kiterjesztését és a védelmi dimenzió beágyazását az ilyen kezdeményezésekbe. A szorosabb együttműködés és a hatékony bűnüldözés fokozza a bűnözők felkutatására és szankcionálására vonatkozó képességet, ami erőteljesebb elrettentő hatást gyakorol a számítógépes támadásokkal szemben. A tagállami hírszerzési információkat (a fenyegetettségelemzéseket és -értékeléseket) szisztematikusan megosztják és összevonják, és az Unió változatlanul kiemelt hangsúlyt fektet a terrorizmusfinanszírozás, a szervezett bűnözés és a pénzmosás elleni küzdelemre. A megerősített és maximálisan kihasznált Európai Határ- és Parti Őrség biztosítja az EU külső határainak ellenőrzését és védelmét, és a védelmi erőkkel szinergiában végzi tevékenységét. Az Unió szintén fokozott erőfeszítéseket tesz az energiaforrások diverzifikálása, az energiabiztonsági normák kidolgozása és terjesztése, az egészségügyi kockázatokra való felkészültség koordinációja, valamint a vámügyi kockázatkezelés javítása érdekében. Végül az Unió továbbfejleszti űrprogramjait, ezáltal olyan kiegészítő szolgáltatásokat biztosítva a biztonság és a védelem számára, mint például a határőrizet és a tengerfelügyelet, a kutató-mentő tevékenységek, vagy a biztonságos kormányzati kommunikációs csatornák. A megfigyelést és nyomon követést támogató keret a számítógépes fenyegetések, vagy a műholdakat, illetve földi infrastruktúrákat érintő egyéb fenyegetések kezelése céljából is alkalmazható.

A védelem területén a tagállamok közötti együttműködés nem kivételnek, hanem sokkal inkább bevett gyakorlatnak számít. A nemzeti védelmi tervezés lényegesen összehangoltabban zajlik, ezáltal megkönnyíti a képességek beszerzésével és karbantartásával kapcsolatos tagállami együttműködést, valamint javítja az interoperabilitást. A tagállamok közötti párhuzamosságok drasztikusan csökkennek. Az összetett platformok fejlesztése és beszerzése együttműködés keretében valósul meg. Egy ambiciózus Európai Védelmi Alap vezetésével a tagállamok szisztematikusabban hoznak létre multinacionális képességeket számos területen, köztük a stratégiai szállítás, a távirányítású légijármű-rendszerek, a tengerfelügyelet, a műholdas kommunikáció, valamint a támadó képességek terén. Ezeket a multinacionális kapacitásokat uniós szintű közös tervezés és parancsnoklási rend, valamint közös logisztika segíti elő. Konkrétan a multinacionális erők tartalékelemei, valamint egy egészségügyi és egy uniós szintű légiszállítási parancsnokság hatékony támogatást biztosít az EU misszióihoz és műveleteihez, míg a közös oktatás és képzés és a nagyszabású gyakorlatok elősegítik a közös európai katonai kultúra megszilárdítását. Ezen túlmenően kritikus technológiákat fejlesztenek európai programok keretében, különösen a mesterséges intelligencia, a biotechnológia és a szuperszámítógépek terén. Létrejöhet egy európai megfigyelőközpont, amelynek feladata az említett kritikus technológiákra irányuló közvetlen külföldi befektetések átvilágítása és potenciális hatásának elemzése. Az európaiak pozíciója megerősödik az interoperábilis szárazföldi, légi, űr- és tengeri védelmi képességeknek köszönhetően. Emellett az európai szintű védelmieszköz-piacon működő konszolidált védelmi ipar által elért méretgazdaságosságnak, illetve az ellátási lánc egészére kiterjedő, a kis- és középvállalkozások számára kedvező finanszírozási feltételeknek köszönhetően észszerűbbé válik az erőforrások felhasználása.

c) Közös védelem és biztonság

Ebben a forgatókönyvben a tagállamok tovább mélyítik az együttműködést és az integrációt a közös védelem és biztonság irányába. Egy ilyen biztonsági és védelmi unió a globális

stratégiai, gazdasági és technológiai mozgatórugókon, valamint az európai polgárok által a közös európai biztonság és védelem érdekében gyakorolt politikai nyomáson alapul.

A biztonság és védelem területén a tagállamok közötti szolidaritás és kölcsönös segítségnyújtás a bevett gyakorlat, maradéktalanul kihasználva az Európai Unióról szóló szerződés 42. cikkét, amely magában foglalja a közös védelemhez vezető közös uniós védelempolitika fokozatos kialakítását.

Teljeskörűen tiszteletben tartva azon tagállamok kötelezettségeit, amelyek közös védelmüket az Észak-atlanti Szerződés Szervezetében látják megvalósítottnak, Európa védelmének biztosítása az EU és a NATO egymást megerősítő felelősségévé válik. A NATO-t kiegészítő európai közös biztonság és védelem fokozza Európa rezilienciáját, és védelmet nyújt az Unióval szembeni agresszió különféle formái ellen, egyúttal garantálja polgáraink számára az általuk elvárt biztosítékokat.

Az EU képes magas színvonalú műveleteket végrehajtani Európa fokozott védelme érdekében, amelyek közé tartoznak potenciálisan a terrorista csoportok elleni műveletek, az ellenséges környezetben végrehajtott haditengerészeti műveletek, vagy a kibervédelmi intézkedések.

A biztonsági fenyegetések nyomon követése szisztematikus módon, értékelésük pedig közösen történik, szorosan együttműködve a nemzeti biztonsági és hírszerzési szolgálatokkal. A vészhelyzeti tervezés európai szinten valósul meg, közelebb hozva egymáshoz a belső és a külső biztonságot. A nemzetbiztonsági érdekek kölcsönös összekapcsolása nyomán kirajzolódnak a valódi európai biztonsági érdekek.

Az uniós szintű fellépésre vonatkozó megnövekedett képességet a tagállami védelmi erők nagyobb mértékű integrációja segíti elő, ami tovább erősíti a tagállamok közötti szolidaritást. Ezeket az erőket kihelyezik vagy állandó jelleggel elérhetővé teszik az Unió nevében történő gyors bevetés céljából. A védelmi erők tagjai rendszeresen közös katonai gyakorlatokon vesznek részt, és rendszeres továbbképzést kapnak az európai védelmi főiskolákon a stratégiai kultúrák közeledésének ösztönzése érdekében.

A belső dimenziót illetően az EU ágazati politikákon keresztül javítja saját és tagállamai rezilienciáját többek között a kiberbiztonság, a kritikus infrastruktúra védelme, vagy az erőszakos szélsőségesség elleni fellépés területén. A kiberbiztonság tekintetében az EU összehangolja a számítógépes támadások vagy a tagállami demokratikus folyamatokba való külső beavatkozás esetére vonatkozó vészforgatókönyveket és intézkedéseket, egyebek mellett szisztematikus információmegosztás, technológiai együttműködés és közös alapelvek révén. Az Európai Határ- és Parti Őrség a meglévő európai tengerészeti erőkre és az európai hírszerzési eszközökre támaszkodik, amilyenek például a távirányítású légijármű-rendszerek vagy a műholdak. Létrejön egy európai polgári védelmi erő, amely a természeti vagy ember okozta katasztrófákra való gyors reagálást hivatott biztosítani. A valamennyi tagállamra vonatkozó, meghatározott munkamódszerek lehetővé teszik a katonai felszerelések gyors áthelyezését Európa-szerte.

A tagállamok védelmi tervezése teljes mértékben összehangoltan zajlik, és a képességek fejlesztésére vonatkozó nemzeti prioritások igazodnak az elfogadott európai prioritásokhoz. Ezeket a képességeket szoros együttműködés, sőt adott esetben akár integráció vagy szakosodás keretében fejlesztik ki.

Az olyan területeken, mint például az űrpolitika, a légi és tengerfelügyelet, a kommunikáció, a stratégiai légi szállítás és a kibervédelem, a képességek beszerzését a tagállamok közösen bonyolítják le, amihez az Európai Védelmi Alap nyújt támogatást az azonnali reagálás biztosítása érdekében. Európa képes felderítési és számítástechnikai támadó képességek bevetésére. Az együttműködés keretében megvalósuló multinacionális fejlesztési és beszerzési programokat jelentősen kiterjesztik például a légi járművek, a helikopterek, a felderítőeszközök vagy a vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris védelmi képességek vonatkozásában. Mindehhez egy valódi európai védelmieszköz-piac szolgál alapul, ahol egy európai mechanizmus biztosítja a kulcsfontosságú stratégiai tevékenységek nyomon követését és az ellenséges külső felvásárlással szembeni védelmét. Egy erre szakosodott Európai Védelmi Kutatási Ügynökség támogatja az előretekintő védelmi innovációt, és segít, hogy az beépüljön a jövőbeli katonai képességekbe. Az élvonalbeli tudást összevonják, így lehetővé téve a kritikus kutatómunkát, valamint azt, hogy az induló innovatív vállalkozások kifejlesszék az Európa előtt álló biztonsági kihívások kezelését szolgáló fő technológiákat. A védelmi kiadások hatékonysága és a védelmi teljesítmény minőségi és mennyiségi javulása a verseny és a konszolidáció, a szakosodás, a méretgazdaságosság, a költséges katonai eszközök megosztása, valamint a technológiai innováció megfelelő ötvözete révén valósul meg, a források gazdaságilag legelőnyösebb felhasználására törekedve.

	Alapelvek	**Műveletek**	**Képességek**	**Hatékonyság**
a) forgatókönyv: Biztonsági és védelmi együttműködés	Az EU kiegészíti a tagállamok tevékenységét, a szolidaritás ad hoc jellegű és az egyes tagállamok által egyedileg értelmezett marad.	Kapacitásépítési missziók, kis horderejű válságkezelési műveletek, a hírszerzési információk fokozott megosztása, a tagállami rezilienciához nyújtott uniós támogatás. Az EU–NATO együttműködés a jelenlegihez képest változatlanul folytatódik.	Bizonyos kulcsfontosságú technológiák fejlesztése uniós szinten történik, ám a képességek teljes spektrumának biztosítása nehézségekbe ütközik; az Európai Védelmi Alap felhasználása korlátozott.	Változatlan méretgazdaságosság.
b) forgatókönyv Megosztott biztonság és védelem	Az EU kiegészíti a tagállamok tevékenységét, a tagállamok közötti operatív és pénzügyi szolidaritás bevett gyakorlattá válik.	Válságkezelés, kapacitásépítés és védelem a belső és külső dimenzió összekapcsolásával. A tagállamok nyomon követik/támogatják egymást a kiberbiztonság terén és megosztják a hírszerzési információkat, a	A kulcsfontosságú képességeket együttesen finanszírozzák, és a multinacionális képességeket együttesen szerzik be az Európai Védelmi Alap támogatásával. Az értékláncok tervezése és kialakítása közösen történik.	Jelentős méretgazdaságosság az európai léptékű védelmi piacon, kedvező finanszírozási feltételek a védelmi ellátási lánc egészét illetően.

		külső határok védelméről az Európai Határ- és Parti Őrség gondoskodik. Az EU és a NATO összehangolja fellépését a katonai és nem katonai biztonság valamennyi területén.		
c) forgatókönyv: Közös védelem és biztonság	Szolidaritás és kölcsönös segítségnyújtás, közös védelem a Szerződésben foglaltaknak megfelelően.	Jelentős követelményeket támasztó, EU által vezetett végrehajtási műveletek; a fenyegetések együttes nyomon követése és értékelése, valamint együttes vészhelyzeti tervezés. Uniós szintű kiberbiztonság; az Európai Határ- és Parti Őrség a meglévő tengerészeti erőkre és az európai hírszerzési eszközökre – például drónokra/műholdakra – támaszkodik; európai polgári védelmi erő. A NATO-t kiegészítő európai közös biztonság és védelem fokozza Európa rezilienciáját, és védelmet nyújt az Unióval szembeni agresszió különféle formái ellen.	A képességek finanszírozása és beszerzése közösen, uniós költségvetési támogatással történik. Technológiai függetlenség.	Hatékony védelmi kiadások a fokozott méretgazdaságosságnak, a szakosodásnak, a költséges katonai eszközök megosztásának és a védelmi kiadások csökkentésére irányuló technológiai innovációnak köszönhetően, továbbá felkészültebb részvétel a nemzetközi versenyben.

6. ábra: Az európai védelmi és biztonsági unió elemei

4. További lépések

Az európai biztonságot feltétlenül meg kell erősíteni. Ebben a tagállamok jutnak vezető szerephez, mivel ők határozzák meg és valósítják meg az európai ambíciókat, az uniós intézmények támogatását élvezve. A jelenleg folyamatban lévő kezdeményezésekből egyértelműen látszik, hogy a tagállamok és az uniós intézmények már ebbe az irányba haladnak. De milyen ütemben kívánnak a tagállamok kiépíteni egy valódi európai biztonsági és védelmi uniót? Milyen mértékben hajlandók a reagálás helyett inkább előre felkészülni a stratégiai körülmények alakulására? Meddig terjedően tekintik az európai biztonságot európai felelősségnek?

A jól ismert régi fenntartásokon túl kell lépni. Az Európai Unió – mint a következő nemzedékeknek szóló békeprojekt – jövője most egyebek mellett a biztonsági és védelmi unió alapjainak lefektetésén múlik: 2025 távlatában a tagállamok döntik majd el, hogy melyik úton és milyen sebességgel kívánnak előrehaladni polgáraink védelmének szolgálatában.

FÜGGELÉK

Az Európai Unióról szóló szerződés
A közös biztonság- és védelempolitikára vonatkozó rendelkezések

42. cikk

(1) A közös biztonság- és védelempolitika a közös kül- és biztonságpolitika szerves része. E politika polgári és katonai eszközök igénybevételével biztosítja az Unió műveleti képességét. Az Unió ezeket az eszközöket az Egyesült Nemzetek Alapokmányának alapelveivel összhangban igénybe veheti az Unión kívüli békefenntartó, konfliktusmegelőző és a nemzetközi biztonságot erősítő missziókban. E feladatok végrehajtása a tagállamok által rendelkezésre bocsátott képességeken alapul.

(2) A közös biztonság- és védelempolitika magában foglalja egy közös uniós védelempolitika fokozatos kialakítását. Ez, amennyiben az Európai Tanács egyhangúlag úgy határoz, közös védelemhez vezet. Ebben az esetben az Európai Tanács a tagállamoknak ajánlja egy ilyen határozatnak az alkotmányos követelményeiknek megfelelő elfogadását.

Az Unió e szakasz szerinti politikája nem érinti egyes tagállamok biztonság- és védelmi politikájának egyedi jellegét, tiszteletben tartja azoknak a tagállamoknak az Észak-atlanti Szerződés alapján vállalt kötelezettségeit, amelyek közös védelmüket az Észak-atlanti Szerződés Szervezetében (NATO) látják megvalósítottnak, és összeegyeztethető az annak keretében meghatározott közös biztonság- és védelmi politikával.

(3) A tagállamok a Tanács által meghatározott célkitűzések megvalósításához való hozzájárulásként a közös biztonság- és védelempolitika végrehajtásához polgári és katonai képességeket bocsátanak az Unió rendelkezésére. Azok a tagállamok, amelyek közösen többnemzetiségű erőket állítanak fel, ezeket szintén a közös biztonság- és védelempolitika rendelkezésére bocsáthatják.

A tagállamok vállalják, hogy fokozatosan fejlesztik katonai képességeiket. A védelmiképesség-fejlesztési, kutatási, beszerzési és fegyverzeti kérdésekkel foglalkozó ügynökség (a továbbiakban: Európai Védelmi Ügynökség) megállapítja a műveleti igényeket, támogatja az ezen igények kielégítését szolgáló intézkedéseket, hozzájárul a védelmi szektor ipari és technológiai alapjainak erősítéséhez szükséges intézkedések meghatározásához és – adott esetben – végrehajtásához, részt vesz egy európai fegyverzet- és képességpolitika meghatározásában, valamint segíti a Tanácsot a katonai képességek javításának értékelésében.

(4) A közös biztonság- és védelempolitikára vonatkozó határozatokat, ideértve az e cikkben említett missziók megindítására vonatkozó határozatokat is, a Tanács fogadja el egyhangúlag, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslata vagy egy tagállam kezdeményezése alapján. A főképviselő, adott esetben a Bizottsággal közösen, nemzeti erőforrások és uniós eszközök felhasználását egyaránt indítványozhatja.

(5) A Tanács az Unió értékeinek védelme és érdekeinek érvényesítése céljából egyes missziónak az Unió keretében történő végrehajtásával a tagállamok egy csoportját is megbízhatja. Az ilyen missziók végrehajtására a 44. cikket kell alkalmazni.

(6) Azok a magasabb követelményeket kielégítő katonai képességekkel rendelkező tagállamok, amelyek a legnagyobb követelményeket támasztó missziókra tekintettel ezen a területen szigorúbb kötelezettségeket vállaltak, az Unió keretein belül állandó strukturált együttműködést alakítanak ki. Az ilyen együttműködésre a 46. cikket kell alkalmazni. Ez nem érinti a 43. cikkben foglalt rendelkezéseket.

(7) A tagállamok valamelyikének területe elleni fegyveres támadás esetén a többi tagállam – az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 51. cikkével összhangban – köteles minden rendelkezésére álló segítséget és támogatást megadni ennek az államnak. Ez nem érinti az egyes tagállamok biztonság- és védelempolitikájának egyedi jellegét.

Az e területen vállalt kötelezettségeknek és együttműködésnek összhangban kell lenniük az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének keretein belül tett kötelezettségvállalásokkal, amely szervezet az abban részes államok számára továbbra is a kollektív védelem alapját képezi, és annak végrehajtási fóruma marad.

43. cikk

(1) A 42. cikk (1) bekezdésében említett missziók, amelyek végrehajtása során az Unió polgári és katonai eszközöket vehet igénybe, közös leszerelési műveleteket, humanitárius és mentési feladatokat, katonai tanácsadói és segítségnyújtási feladatokat, konfliktusmegelőzést és békefenntartást, harcoló erők válságkezelésben kifejtett feladatait – beleértve a béketeremtést is – és a konfliktusok lezárását követően a helyzet stabilizálására irányuló műveleteket foglalnak magukban. E missziók mindegyike hozzájárulhat a terrorizmus elleni küzdelemhez, ideértve a terrorizmus ellen saját területükön küzdő harmadik országok támogatását is.

(2) A Tanács határozatban meghatározza az (1) bekezdésben említett missziók céljait, hatókörét és végrehajtásuk általános feltételeit. Az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője – a Tanács irányításával és a Politikai és Biztonsági Bizottsággal szoros és állandó kapcsolatot tartva – gondoskodik e missziók polgári és katonai vonatkozásainak összehangolásáról.

44. cikk

(1) A 43. cikknek megfelelően elfogadott határozatok keretében a Tanács valamely misszió végrehajtásával a misszióban részt venni szándékozó, és az annak ellátásához szükséges képességekkel rendelkező tagállamok egy csoportját is megbízhatja. Ezek a tagállamok az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének részvétele mellett egymás között megállapodnak a misszió végrehajtásának részleteiről.

(2) A misszióban részt vevő tagállamok saját kezdeményezésükre vagy valamely másik tagállam kérésére rendszeresen tájékoztatják a Tanácsot annak alakulásáról. Ha a misszió végrehajtása jelentős következményekkel jár, illetve ha a misszió az (1) bekezdésben említett határozatokban rögzített céljának, hatókörének vagy szabályainak módosítása válik szükségessé, a részt vevő tagállamok erről haladéktalanul értesítik a Tanácsot. Ezekben az esetekben a Tanács elfogadja a szükséges határozatokat.

45. cikk

(1) A 42. cikk (3) bekezdésében említett Európai Védelmi Ügynökség, amely a Tanács irányítása alatt áll, a következő feladatokat látja el:

a) hozzájárul a tagállamok katonai képességeire vonatkozó célkitűzések meghatározásához és a tagállamok által a katonai képességekre vonatkozóan vállalt kötelezettségek teljesítésének értékeléséhez;

b) előmozdítja a műveleti igények harmonizálását, valamint hatékony és egymással kompatibilis beszerzési módszerek elfogadását;

c) a katonai képességekre vonatkozó célkitűzések teljesítése érdekében többoldalú projektekre tesz javaslatot, gondoskodik a tagállamok által végrehajtott programok összehangolásáról és a külön meghatározott együttműködési programok irányításáról;

d) támogatja a védelmi technológiai kutatásokat, továbbá koordinálja és tervezi a közös kutatási tevékenységeket és a jövőbeli műveleti igények kielégítését szolgáló műszaki megoldások felkutatását;

e) hozzájárul minden olyan hasznos intézkedés meghatározásához és adott esetben végrehajtásához, amelyek a védelmi szektor ipari és technológiai alapjainak erősítését vagy a katonai kiadások hatékonyságának javítását szolgálják.

(2) Az Európai Védelmi Ügynökség az abban részt venni kívánó valamennyi tagállam számára nyitva áll. A Tanács minősített többséggel elfogadott határozatban megállapítja az ügynökség jogállását, meghatározza székhelyét és működésének szabályait. Ebben a határozatban figyelembe kell venni az ügynökségben való tényleges részvétel szintjét. Az ügynökségen belül a közös projektekben részt vevő tagállamokat tömörítő külön csoportok jönnek létre. Az ügynökség feladatait szükség esetén a Bizottsággal kapcsolatot tartva látja el.

46. cikk

(1) Azok a tagállamok, amelyek részt kívánnak venni a 42. cikk (6) bekezdésében említett állandó strukturált együttműködésben, és amelyek megfelelnek a követelményeknek és kötelezettséget vállalnak a katonai képességekre vonatkozóan az állandó strukturált együttműködésről szóló jegyzőkönyvben foglaltak szerint, bejelentik szándékukat a Tanácsnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének.

(2) Az (1) bekezdésben említett bejelentéstől számított három hónapon belül a Tanács határozatot fogad el az állandó strukturált együttműködés létrehozásáról és a részt vevő tagállamok listájáról. A Tanács a főképviselővel folytatott konzultációt követően, minősített többséggel határoz.

(3) Bármely tagállam, amelyik egy későbbi szakaszban részt kíván venni az állandó strukturált együttműködésben, e szándékát bejelenti a Tanácsnak és a főképviselőnek.

A Tanács határozatot fogad el, amelyben megerősíti, hogy az érintett tagállam, amely megfelel a követelményeknek, és megtette a kötelezettségvállalásokat az állandó strukturált együttműködésről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkében foglaltak szerint, részt vesz az állandó strukturált együttműködésben. A Tanács a főképviselővel folytatott konzultációt követően, minősített többséggel határoz. A szavazásban csak a részt vevő tagállamokat képviselő tanácsi tagok vesznek részt.

A minősített többséget az Európai Unió működéséről szóló szerződés 238. cikke (3) bekezdése a) pontjának megfelelően kell meghatározni.

(4) Amennyiben egy részt vevő tagállam már nem felel meg az állandó strukturált együttműködésről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkében foglalt követelményeknek, vagy nem képes teljesíteni az ott meghatározott kötelezettségeket, a Tanács az érintett tagállam részvételi jogát felfüggesztő határozatot fogadhat el.

A Tanács minősített többséggel határoz. A szavazásban – az érintett tagállamot kivéve – csak a részt vevő tagállamokat képviselő tanácsi tagok vesznek részt.

A minősített többséget az Európai Unió működéséről szóló szerződés 238. cikke (3) bekezdése a) pontjának megfelelően kell meghatározni.

(5) Az a részt vevő tagállam, amely ki kíván lépni az állandó strukturált együttműködésből, ezen szándékát bejelenti a Tanácsnak, amely megállapítja, hogy az érintett tagállam részvétele megszűnt.

(6) A Tanács a strukturált együttműködés keretei között elfogadandó – a (2)–(5) bekezdéstől eltérő – határozatait és ajánlásait egyhangúlag fogadja el. E bekezdés alkalmazásában az egyhangúság eléréséhez kizárólag a részt vevő tagállamokat képviselő tanácsi tagok szavazatait kell figyelembe venni.